

«فصل اول»

دستگاه طیف‌نما (Spectrum Analyzer)

(مطابق فصل اول کتاب مبانی مخابرات و رادیو)

هدایت گلای:

استفاده از دستگاه طیف‌نما در فضای نرم‌افزار مولتی‌سیم

هدف‌های رفتاری:

در پایان این آزمایش که با استفاده از نرم‌افزار مولتی‌سیم اجرا می‌شود از فرآگیرنده انتظار می‌رود:

۵- یک موج مثلثی را در دستگاه طیف‌نما مشاهده کند.

۶- یک موج دندانه‌ارهای را در دستگاه طیف‌نما مشاهده کند.

۷- موج یک‌سوشده‌ی تمام موج و نیم موج را در دستگاه طیف‌نما مشاهده کند.

۸- کاربرد دستگاه طیف‌نما را شرح دهد.

۱- دستگاه طیف‌نما را از منوی Instrument بر روی میز کار بیاورد.

۲- دکمه‌ها و کلیدهای دستگاه طیف‌نما را شناسایی کند.

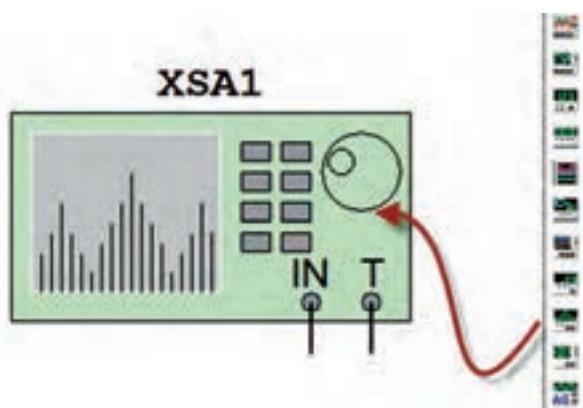
۳- یک موج سینوسی را در دستگاه طیف‌نما مشاهده کند.

۴- یک موج مربعی را در دستگاه طیف‌نما مشاهده کند.

۲۲۴

۱-۲ شناسایی دکمه‌ها و چگونگی کار با دستگاه طیف‌نما.

۱-۲-۱ با استفاده از منوی Instrument طبق شکل ۱-۱ دستگاه طیف‌نما را روی میز کار بیاورد.

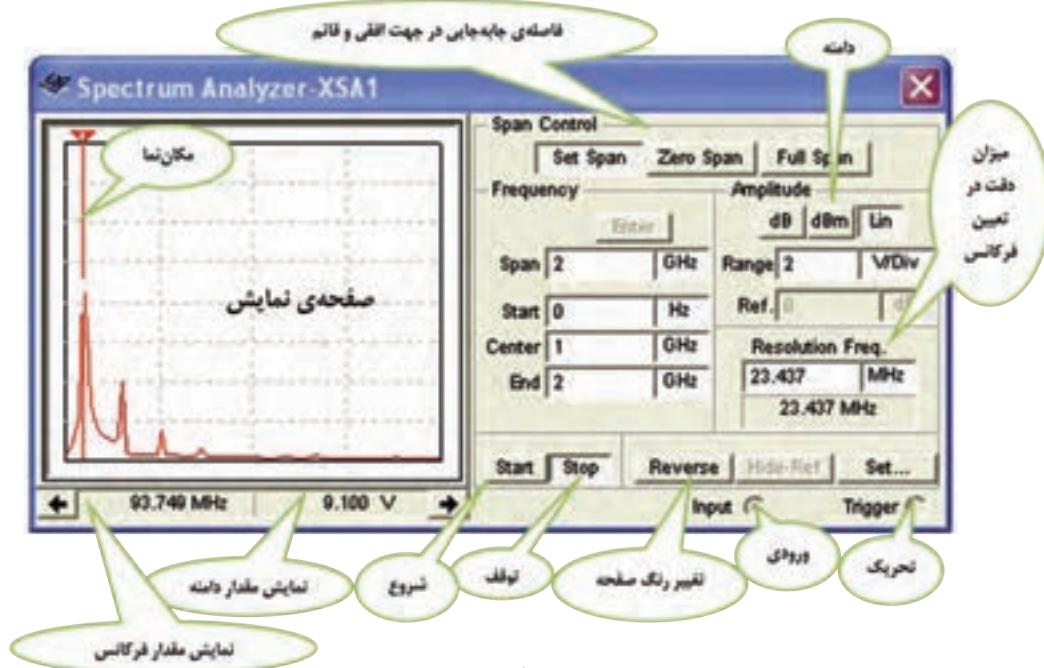
شکل ۱-۱ آوردن دستگاه طیف‌نما روی میز کار

۱-۱ آزمایش ۱: آشنایی با دستگاه طیف‌نما

۱-۱-۱ دستگاه طیف‌نما دستگاهی است که توسط آن می‌توانید طیف فرکانسی را مشاهده کنید. همان‌طور که در بحث هارمونیک‌ها گفته شد، هر موج غیر‌سینوسی از تعدادی موج سینوسی خالص تشکیل می‌شود. با استفاده از دستگاه طیف‌نما می‌توانید یک سینکمال غیر‌سینوسی مانند مربعی، مثلثی و دندانه‌ارهای را تجربه کنید و هارمونیک‌های آن را مشاهده نمایید. دستگاه طیف‌نما امواج را در حوزه‌ی زمان نشان نمی‌دهد، بلکه آن‌ها را در حوزه‌ی فرکانس نمایش می‌دهد. به عبارت دیگر محور افقی، با فرکانس و محور عمودی با دامنه درجه بندی می‌شود.

که در این دستگاه محور افقی بر حسب فرکانس درجه‌بندی می‌شود. در شکل ۱-۲ کلیدها و دکمه‌های دستگاه طیف‌نما را که به صورت زبانه هستند نشان داده‌ایم.

۱-۲-۲ روی دستگاه دو بار کلیک کنید. دستگاه طیف‌نما مطابق شکل ۱-۲ باز می‌شود. دکمه‌ها و زبانه‌های دستگاه طیف‌نما تا حدودی مشابه اسیلوسکوپ است، با این تفاوت

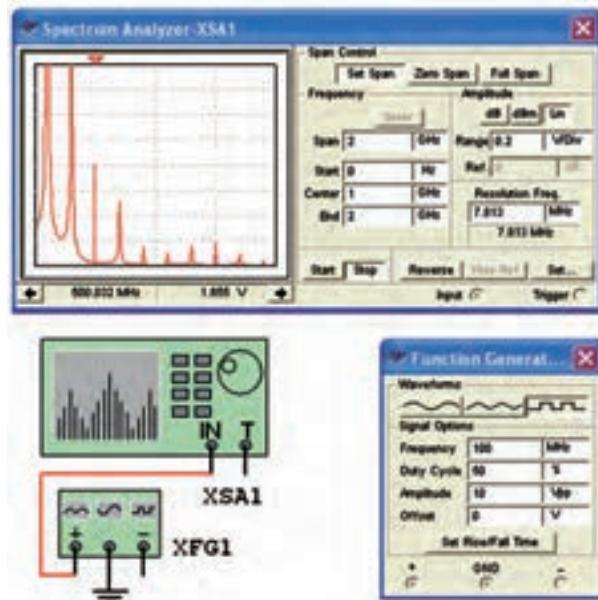
شکل ۱-۲ نمای ظاهری دستگاه طیف‌نما در نرم‌افزار

۲۲۵

نمایش هارمونیک‌های آن را ملاحظه می‌کنید. از آنجا که هارمونیک‌های این موج مربعی فرد است، هارمونیک فرد سوم که فرکانس آن 500 مگاهرتز است را مشخص کرده‌ایم.

با توجه به شرایط کار و مراحل استفاده از دستگاه طیف‌نما، هر یک از دکمه‌ها و کلیدها را توضیح خواهیم داد. در این قسمت به معرفی کلیدهای اصلی پرداخته‌ایم.

۱-۲-۳ همان‌طور که قبل اشاره شد، دستگاه طیف‌نما می‌تواند طیف فرکانسی را در حوزه‌ی فرکانس نشان دهد. عملکرد دستگاه مشابه اسیلوسکوپ است و محدوده‌ی فرکانسی کار مشخصی دارد. در دستگاه طیف‌نما، سیگنال ورودی تجزیه می‌شود و با استفاده از یک سیستم مرورگر یا جاروب (Scan-Sweep) فرکانس محور افقی را جاروب می‌کند و فرکانس‌های طیف فرکانسی مورد نظر را نمایش می‌دهد. هر یک از مؤلفه‌های نمایش داده شده دارای فرکانس و دامنه‌ی مشخصی هستند. دستگاه طیف‌نما علاوه بر اندازه‌گیری دامنه و فرکانس می‌تواند قدرت سیگنال‌های دریافتی را نیز اندازه بگیرد. در شکل ۱-۳ یک موج مربعی با فرکانس 100 مگاهرتز را به دستگاه داده‌ایم. روی صفحه‌ی

شکل ۱-۳ نمایش هارمونیک‌های موج مربعی روی دستگاه طیف‌نما

عبارت از فرکانس‌هایی است که دستگاه می‌تواند سیگنال‌ها را تجزیه و تحلیل کند. برای این منظور در شکل ۱-۴ دو محدوده‌ی فرکانسی در نظر گرفته شده است.

شکل ۱-۴ فرکانس شروع و پایان

فرکانس شروع (F-start) حداقل فرکانس قابل انتخاب، برای این قسمت صفر هرتز است.

فرکانس پایان (F-end) حداقل فرکانس قابل انتخاب روی دستگاه ۲ گیگا هرتز است که برای فرکانس انتهایی می‌توانید انتخاب نمایید.

نکته مهم:

برای این دستگاه نمی‌توانید فرکانس صفر را انتخاب کنید. زیرا دستگاه به فرکانس صفر پاسخ نمی‌دهد.

۱-۲-۷ حوزه‌ی جایه‌جایی فرکانس در جهت افقی (Frequency Span) روی محور افقی را تعیین می‌کنند و مطابق شکل ۱-۵ دارای

یکی از زمینه‌های کاربرد وسیع دستگاه زمینه‌های مخابراتی است. برای مثال در سامانه‌های رادیویی سلولی باید هارمونیک‌های سیگنال‌های حامل را بررسی کنیم تا در آن تداخل و مزاحمتی (interference) وجود نداشته باشد. مشاهده‌ی شکل موج مدوله شده در طیف آن نیز از موارد دیگری است که مورد توجه قرار می‌گیرد.

توجه داشته باشید، هنگامی که نیاز به مشاهده‌ی شکل موج باشد از اسیلوسکوپ استفاده می‌کنیم. دستگاه طیف‌نما نمی‌تواند مواردی مانند زمان صعود، زمان نزول، سرعت تکرار و زمان دوام پالس را اندازه‌بگیرد. در این حالت از اسیلوسکوپ استفاده می‌کنیم.

۱-۲-۴ در دستگاه‌های طیف‌نما واقعی به خاطر حرکت الکترون‌ها در عناصر موجود در مدار، مقداری نویز تولید می‌شود. این نویز پس از تقویت از طریق لامپ اشعه‌ی کاتدیک روی صفحه‌ی نمایش طیف‌نما به نمایش در می‌آید. در طیف‌نما موجود در نرم‌افزار مولتی‌سیم این حالت رخ نمی‌دهد. هم‌چنین به دلیل مجازی بودن طیف‌نما در نرم‌افزار مولتی‌سیم، این دستگاه هیچ‌گونه نویزی را به مدار تحمیل نمی‌کند.

۱-۲-۵ هنگام کار با دستگاه طیف‌نما باید به موارد زیر که از پارامترهای اصلی دستگاه هستند توجه کنید.

- محدوده‌ی فرکانسی که دستگاه با آن کار می‌کند.

(Frequency Range)

● محدوده‌ی جایه‌جایی فرکانس در جهت افقی

(Frequency Span)

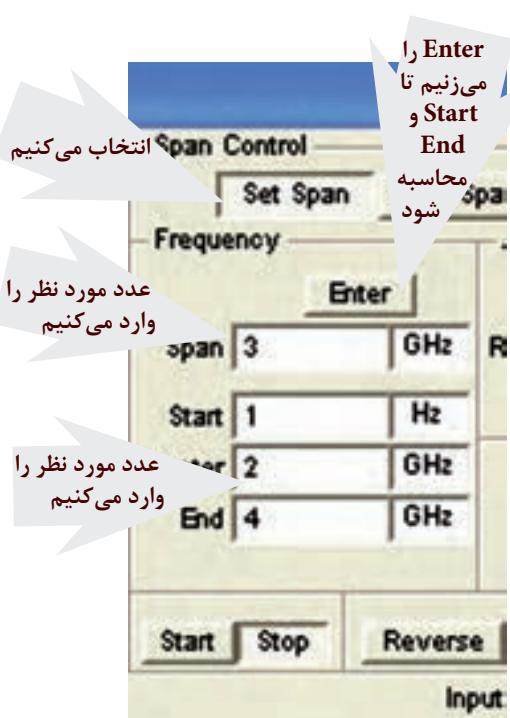
● سطح مرجع اولیه‌جهت‌سنجش (Reference Level)

● محدوده‌ی اندازه‌گیری (Measurement Range)

هر یک از موارد بالا در دستگاه طیف‌نما نرم‌افزار مولتی‌سیم مشخص شده است و می‌بایستی به صورت دستی تنظیم شود.

۱-۲-۶ محدوده‌ی فرکانس کار (Frequency Range)

باشد. مقدار فرکانس ابتداء و انتها از روش زیر محاسبه می شود:

شكل ۱-۶ تنظیم جایه‌جایی در جهت افقی با استفاده از Span Control

● تحلیل فرکانس با روش کنترل فرکانس Frequency، در این روش F-Start و F-End به صورت دستی تعریف می شود. توجه داشته باشید که در این حالت باید مقادیر مخالف صفر و در محدوده‌ی فرکانس دستگاه باشد. با دادن مقادیر شروع و پایان با فعال کردن کلید Enter مقادیر Center و Span به طور خودکار محاسبه می شود. یاد آور می شویم که در هیچ یک از روش‌ها، شما نمی توانید تمام پارامترها را تغییر دهید. در هر بار فقط دو پارامتر تعريف شده قابل تغییر است.

نکته بسیار مهم:

توصیه می شود همیشه از زبانه‌ی Full Span استفاده کنید و در صورت نیاز برخی از مقادیر را تغییر دهید تا نمودار واضح‌تر شود.

سه محدوده‌ی تنظیم به شرح زیر است:

● جایه‌جایی کامل (Full Span) در حالتی به کار می رود که بخواهیم همه‌ی محدوده‌ی ۱ KHz تا ۴GHz را مورد استفاده قرار می دهیم. در این شرایط به طور خودکار، محدوده‌ی اشاره شده در اختیار ما قرار می گیرد.

● جایه‌جایی صفر (Zero Span) در حالتی به کار می رود که بخواهیم فرکانس خاصی را در مرکز صفحه‌ی نمایش تعريف کنیم. در این حالت فقط یک فرکانس نمایش داده می شود.

● تنظیم جایه‌جایی به صورت دستی در شرایطی به کار می رود که بخواهیم کلیه‌ی فرکانس‌های Frequency Control و Span Control مربوط به Set Span را به طور دستی تنظیم کنیم. در قسمت تحلیل فرکانس Frequency Analysis در این باره توضیح خواهیم داد.

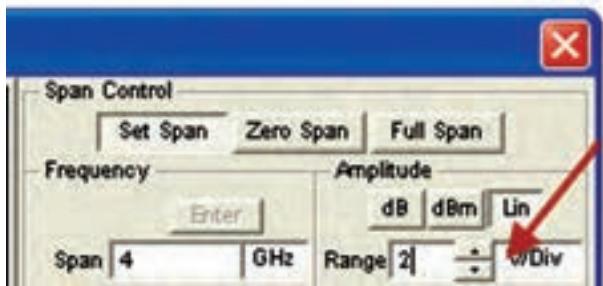

شكل ۱-۵ حوزه‌ی کنترل جایه‌جایی در جهت افقی

● ۱-۲-۸ برای تحلیل فرکانس دو روش به شرح زیر وجود دارد:

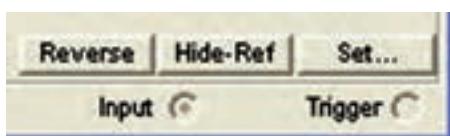
● کنترل جایه‌جایی Span Control، در این روش فرکانس جایه‌جایی و فرکانس مرکزی تعريف می شود. برای تنظیم فرکانس مرکزی مطابق شکل ۱-۶ فرکانس Span و فرکانس Center را انتخاب می کنیم. سپس با کلیک کردن روی زبانه‌ی Enter مقدار فرکانس ابتداء و انتها محاسبه می شود. در این حالت باید دکمه‌ی Span Control روی

اگر زبانه را روی قسمت خطی یا Lin قرار دهید، اندازه گیری به صورت خطی انجام می شود. برای تغییر مقادیر مربوط به هر یک از اندازه گیری ها، عدد مورد نظر را در زبانه وارد کنید یا با استفاده از جهت نمایانشان داده شده در سمت راست زبانه مطابق شکل ۱-۸، مقادیر را تغییر دهید.

شکل ۱-۸ تغییر مقدار دامنه ولتاژ با استفاده از جهت نما

۱-۲-۱۰ یکی دیگر از دکمه های دستگاه طیف نما زبانه‌ی Ref Show Ref یا Show Ref است. Ref مخفف Reference به معنی مرجع است. در شکل ۱-۹ این زبانه را مشاهده می کنید. این زبانه زمانی فعال می شود که دستگاه روی dBm یا dB قرار دارد. برای آشنایی با عملکرد این کلید در هنگام آزمایش در باره‌ی آن بحث خواهیم کرد.

شکل ۱-۹ زبانه مرجع

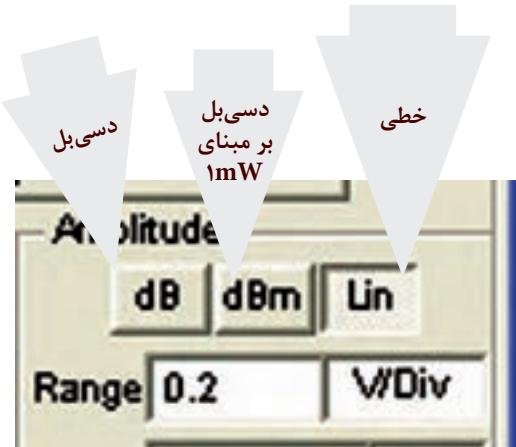
۱-۲-۱۱ زبانه میزان دقت جایه جایی فرکانس در جهت محور افقی با نام Frequency Resolution در سمت راست و پایین دستگاه طبق شکل ۱-۱۰ قرار دارد.

شکل ۱-۱۰ زبانه میزان دقت جایه جایی فرکانس

این زبانه به طور خودکار تنظیم می شود و مقدار اولیه‌ی

۱-۲-۹ Amplitude Range دامنه، در این دستگاه با سه روش دسی بل (dB)، دسی بل بر مبنای یک میلی وات (dBm) و خطی (Lin) صورت می گیرد. در شکل ۱-۷ زبانه های مربوط به تنظیم دامنه را مشاهده می کنید.

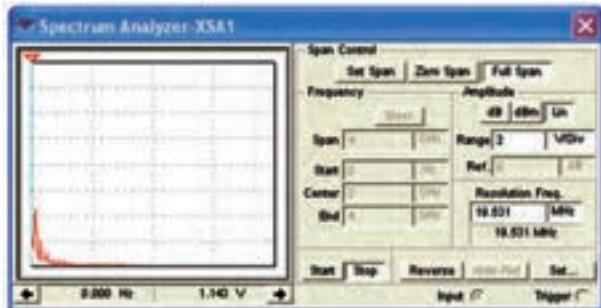
شکل ۱-۷ زبانه های مربوط به تنظیم دامنه

۱-۲-۱۰ در صورتی که زبانه dB فعال شود مقادیر کمیت ها به صورت $V = 10^{\log_{10} \text{dB}} \cdot V_0$ لگاریتم ولتاژ و رودی در مبنای dB) اندازه گیری می شود که همان دسی بل ولتاژ (dB) است. از دسی بل برای اندازه گیری توان نیز استفاده می شود. در این شرایط لازم است مقاومت دستگاه مورد آزمایش را داشته باشیم.

۱-۲-۱۱ چنانچه دستگاه روی dBm قرار گیرد مقدار کمیت بر اساس رابطه $V = 10^{\log_{10} \text{dBm}} \cdot V_0$ اندازه گیری می شود. بر اساس این عبارت قدرت تلف شده در یک مقاومت ۶۰۰ اهمی در حالتی که ولتاژ دو سر آن $10^{\log_{10} \text{dBm}} \cdot V_0$ ولت باشد برابر با یک میلی وات خواهد بود. در صورتی که سطح ولتاژ را ۱۰ دسی بل در نظر بگیریم، توان تلف شده در مقاومت ۶۰۰ اهمی برابر با $10^{\log_{10} \text{dBm}} \cdot 10^{\log_{10} 10} \cdot V_0$ میلی وات است.

۱-۲-۱۲ هنگامی که از این تقسیم بندی استفاده می کنید سیگنال نمایش داده شده بر مبنای صفر dBm اندازه گیری می شود. توجه داشته باشید که در این اندازه گیری مقاومت بار ۶۰۰ اهمی در نظر گرفته شده است.

۱-۳-۲ روی دستگاه طیف‌نما دو بار کلیک کنید تا شکل ۱-۱۲ روی صفحه ظاهر شود. همان طور که ملاحظه می‌شود طیف فرکانسی در سمت چپ صفحه‌ی نمایشگر دستگاه ظاهر شده است: این طیف خیلی روشن و واضح نیست.

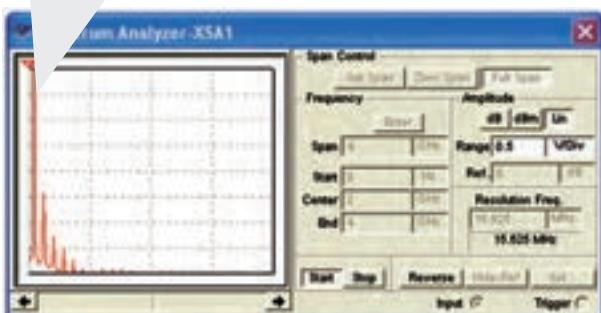

شکل ۱-۱۲ طیف فرکانسی موج مربعی ۸۰ مگاهرتز در حالتی که دستگاه طیف‌نما روی Full Span قرار دارد.

در این شرایط، دستگاه به طور خودکار مقادیر را انتخاب کرده است. با کمی تغییر در مقادیر می‌توانیم وضعیت طیف فرکانسی ظاهر شده را بهبود بخشیم.

۱-۳-۳ در حالی که نرم‌افزار روشن است رنج (Range) مربوط به دامنه (Amplitude)، مقدار V/Div را به ۰/۵ ولت کاهش دهید، شکل ۱-۱۳ ظاهر می‌شود که شکل موج طیف فرکانسی تا حدودی بهتر شده است.

گزینه

شکل ۱-۱۳ بهبود طیف فرکانسی مکان‌نما که در سمت چپ صفحه‌ی نمایشگر وجود دارد

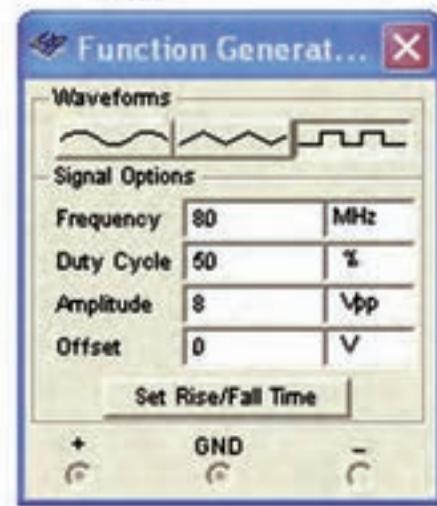
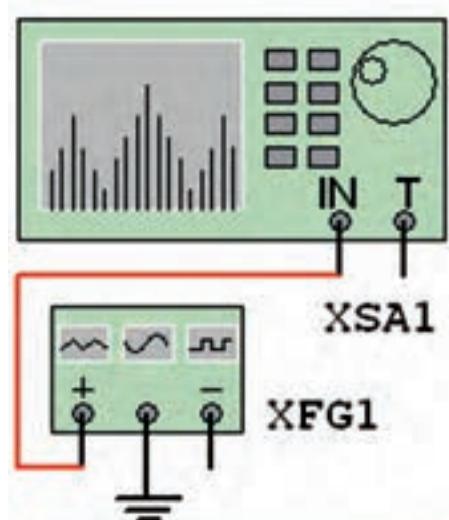
آن برابر با $\Delta F = \frac{F - End}{1024}$ است. کاربر می‌تواند مقدار دقیق جایه‌جایی را افزایش دهد. این افزایش باید مضرب صحیحی از میزان دقیق جایه‌جایی اولیه باشد و مقدار آن کمتر از ΔF محاسبه شده نشود. برای مثال اگر برابر ۱۰۰ مگاهرتز است. میزان Frequency Resolution باید از

$$\Delta F = \frac{100000\text{ KHz}}{1024} = 97\text{ KHz}$$

۱-۳ آزمایش ۲

مشاهده‌ی هارمونیک‌های موج مربعی

۱-۳-۱ مدار شکل ۱-۱۱ را روی میز آزمایشگاهی نرم‌افزار بیندید. فانکشن ژنراتور را روی مقادیر داده شده به طور دقیق تنظیم کنید.

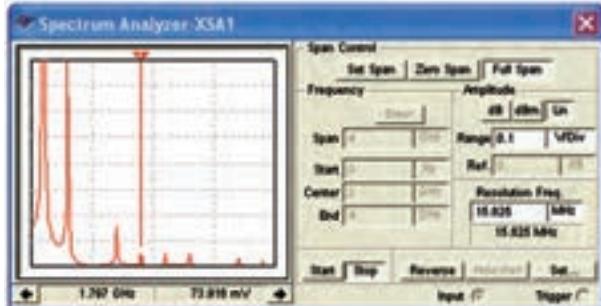

شکل ۱-۱۱ مدار مشاهده‌ی هارمونیک‌های موج مربعی

سوال ۳: مقادیر Span Control را با استفاده از دو حالت Zero Span و Set Span تغییر دهید و اثر آن را روی شکل موج خروجی مشاهده کنید و درباره‌ی آن توضیح دهید.

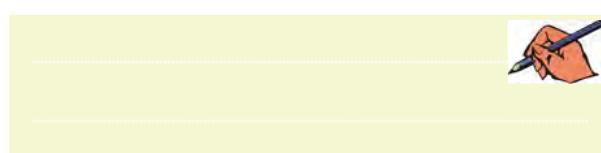

۱-۳-۵ فرکانس فانکشن ژنراتور را روی ۲۰۰ مگاهرتز بگذارید و فرکانس هر یک از هارمونیک‌ها را اندازه بگیرید.
۱-۱۵ اندازه‌گیری فرکانس چهارم نشان داده شده است.

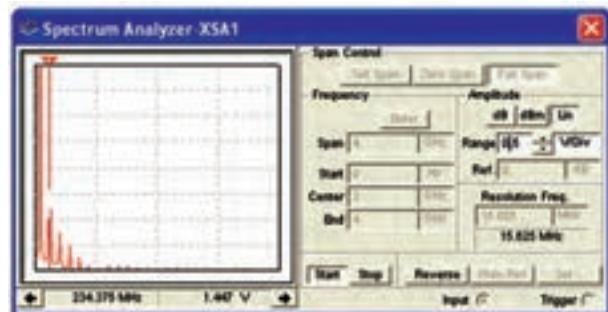

شكل ۱-۱۵ اندازه‌گیری فرکانس هارمونیک چهارم موج مربعی ۲۰۰ مگاهرتز

سوال ۴: آیا رابطه‌ی بین فرکانس‌ها و دامنه‌های هارمونیک‌ها در این مرحله نیز مشابه مرحله‌ی قبل است؟ توضیح دهید.

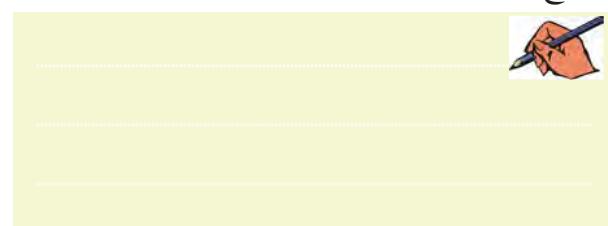
را با استفاده از موشواره حرکت دهید و مقدار دامنه و فرکانس دومین هارمونیک را طبق شکل ۱-۱۴ اندازه بگیرید.

شکل ۱-۱۴ اندازه‌گیری دامنه و فرکانس دومین هارمونیک

$$F_r = \dots \text{MHz} \quad V_r = \dots \text{V}_{\text{P-P}}$$

سوال ۱: آیا مقدار فرکانس دومین هارمونیک روی دستگاه طیف‌نما تقریباً برابر فرکانس فانکشن ژنراتور است؟ توضیح دهید.

۲۳۰

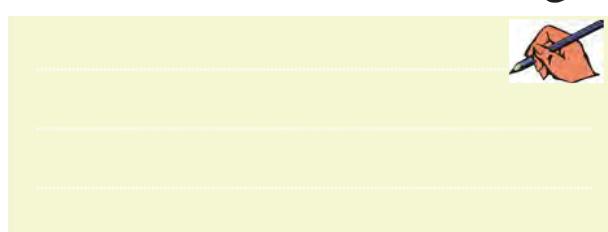
۱-۳-۴ مکان نما را روی سایر هارمونیک‌ها با موشواره جابه‌جا کنید و برای هر یک از هارمونیک‌ها مقدار فرکانس دامنه را به دست آورید.

$$F_r = \dots \text{MHz} \quad V_r = \dots \text{V}_{\text{P-P}}$$

$$F_r = \dots \text{MHz} \quad V_r = \dots \text{V}_{\text{P-P}}$$

$$F_r = \dots \text{MHz} \quad V_r = \dots \text{V}_{\text{P-P}}$$

سوال ۲: رابطه‌ی بین فرکانس‌ها و ولتاژ‌های هارمونیک‌های اول، دوم، سوم و چهارم را به دست آورید و درباره‌ی آن توضیح دهید.

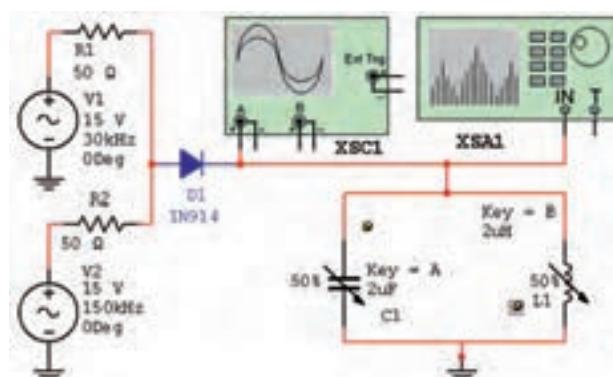
تمرين ۲: با استفاده از مدار مدولاتوری که در فضای نرم افزاری بسته‌اید، طیف فرکانسی موج مدوله شده‌ی AM را مشاهده کنید و در باره‌ی نتایج توضیح دهید.

۱-۳-۷ آنچه را که در این آزمایش یاد گرفته‌اید به اختصار توضیح دهید.

۱-۳-۸ مدار شکل ۱-۱۸ را بینندید. شما می‌توانید این مدار را در قسمت نمونه‌های (Samples) موجود در نرم‌افزار مولتی‌سیم پیدا کنید و آن را مورد استفاده قرار دهید.

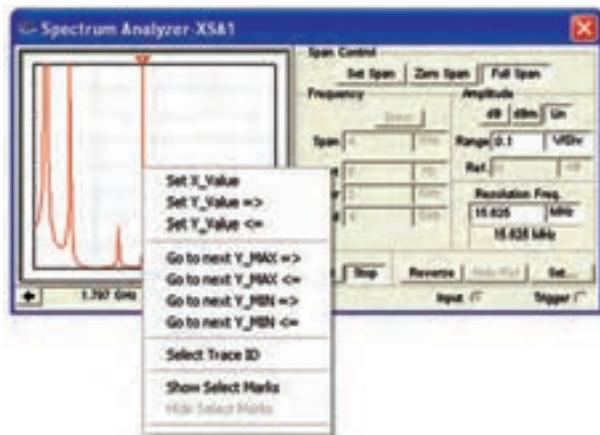

شکل ۱-۱۸ مدار مدولاتور AM

همان‌طور که مشاهده می‌شود، این مدار یک مدولاتور AM است.

۱-۳-۹ مدار را راه‌اندازی کنید. باید روی اسیلوسکوپ سیگнал AM مطابق شکل ۱-۱۹ ظاهر شود.

۱-۳-۶ برای این که راحت‌تر بتوانید مکان‌نما را روی هارمونیک‌ها جابه‌جا نمایید، روی مکان‌نما راست کلیک کنید، طبق شکل ۱-۱۶ صفحه‌ای باز می‌شود.

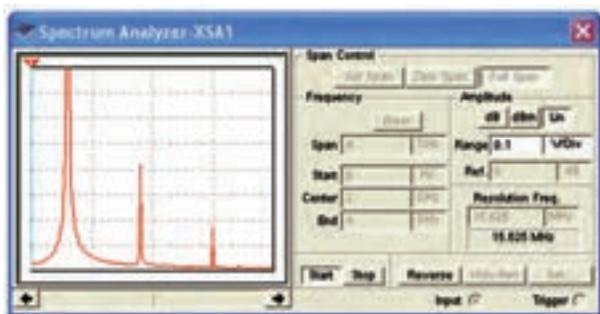
شکل ۱-۱۶ منوی مربوط به مکان‌نما

با استفاده از منوی مکان‌نما می‌توانید مقادیر X و Y را تنظیم کنید و تغییر دهید، یا می‌توانید با استفاده از گزینه‌ی Go To Next Max به دامنه‌ی هارمونیک بعدی بروید و علامت گذاری کنید.

سؤال ۵ : با استفاده از منوی مکان‌نما و تغییر مقادیر و مشاهده‌ی آن‌ها، در باره‌ی نتایج به دست آمده توضیح دهید.

تمرين ۱: هارمونیک‌های موج مثلثی با فرکانس ۱۵۰ و ۵۰۰ مگاهرتز را به دست آورید. در شکل ۱-۱۷ هارمونیک‌های موج مثلثی با فرکانس ۵۰۰ مگاهرتز نشان داده شده است.

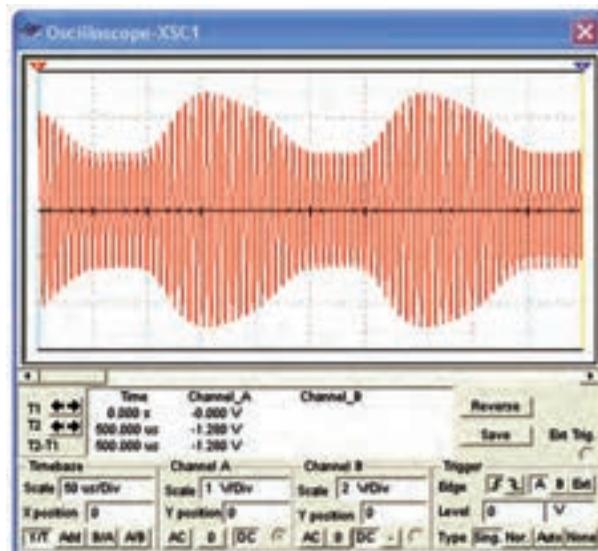

شکل ۱-۱۷ هارمونیک‌های موج مثلثی با فرکانس ۵۰۰ مگاهرتز

زبانه‌ی Center روی دستگاه طیف‌نما را فعال کنید در این حالت تنظیم‌های Start و Stop به طور خودکار انجام می‌شود.

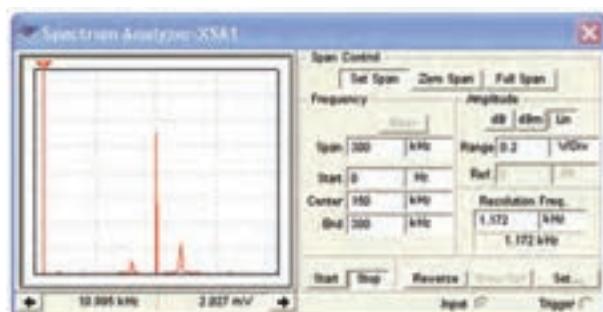
۱-۱۱ پس از تنظیم دستگاه طیف‌نما مدار نرم‌افزار را فعال کنید و کمی صبر کنید تا شکل موج نشان داده شده روی آن کاملاً ثبیت شود. در شکل ۱-۲۱ طیف فرکانسی موج AM مدار شکل ۱-۱۸ نشان داده شده است.

توجه: برای مشاهده طیف فرکانسی لازم است فرکانس پیام را ۳۰ KHz انتخاب کنید.

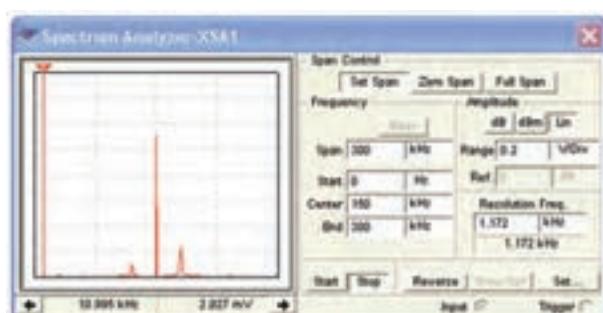

شکل ۱-۱۹ موج مدوله شده‌ی AM

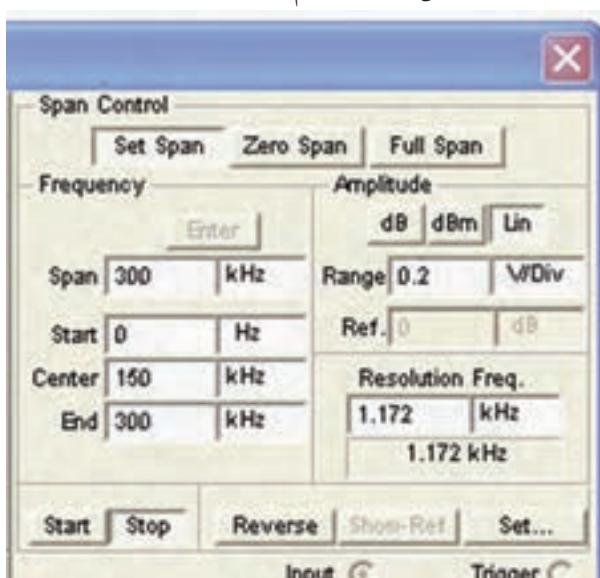
۱-۱۰ مدار نرم‌افزاری را غیر فعال کنید (خاموش) کنید) دستگاه اسیلوسکوپ را بیندید و دستگاه طیف‌نما را باز کنید و مطابق شکل ۱-۲۰ تنظیم نمایید.

شکل ۱-۲۱ طیف فرکانسی موج AM روی دستگاه طیف‌نما طبق شکل ۱-۲۲ مقدار فرکانس و دامنه‌های حامل فرکانس کناری بالا (USF) و فرکانس کناری پایین (LSF) را اندازه‌گیرید و یادداشت کنید.

شکل ۱-۲۲ اندازه‌گیری فرکانس و دامنه‌ی طیف فرکانسی موج AM

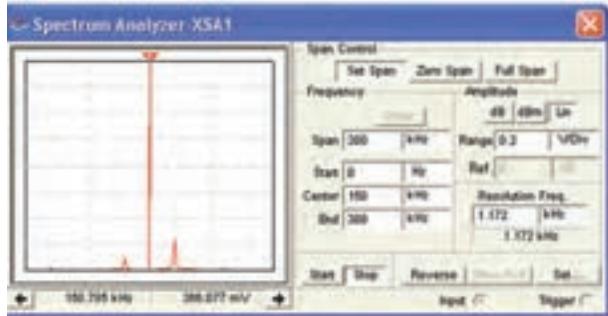

شکل ۱-۲۰ تنظیم زبانه‌های دستگاه طیف‌نما

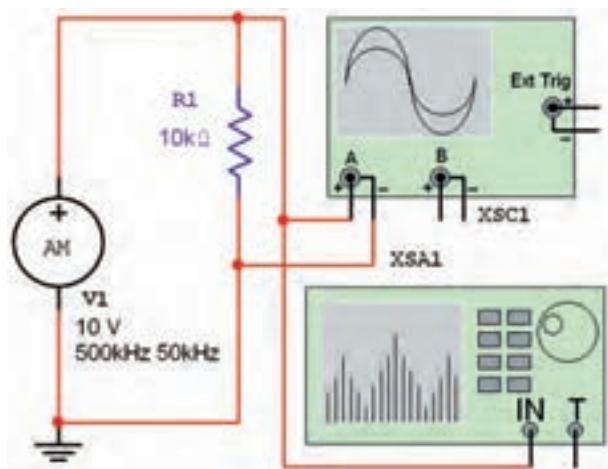
برای تنظیم دستگاه طیف‌نما فقط فرکانس‌های Center و Span را تنظیم نمایید. هم چنین زبانه‌ی Set Span Control روی Span Control

۱-۳-۱۴ مدار شکل ۱-۲۳ را بینید. در این مدار می‌خواهیم شکل موج AM تولید شده توسط دستگاه مولد موج AM را مشاهده کنیم.

شکل ۱-۲۳ مشاهدهٔ مدار مولد موج AM

۱-۳-۱۵ نرم‌افزار را روشن کنید و اسیلوسکوپ XSC1 را فعال نمایید. تنظیمات اسیلوسکوپ را به گونه‌ای انجام دهید تا شکل موج مدار نشان داده شده در شکل ۱-۲۴ روی صفحه ظاهر شود.

شکل ۱-۲۴ سیگنال مدوله شدهٔ AM

۱-۳-۱۶ دستگاه طیف‌نما را طبق شکل ۱-۲۵ تنظیم کنید. برای دستگاه از زبانه‌ی Start و Stop استفاده نماید. ابتدا زبانه‌ی Stop را فعال کنید، مقادیر Stop و Center را طبق شکل تنظیم نمایید. پس از تنظیم این مقادیر، زبانه‌ی Stop را فعال کنید. مقادیر مریبوط به Start و End به طور خود کار تنظیم می‌شود. توجه داشته باشید که زبانه‌ی Span Control باید روی Set Span Control قرار گیرد، تا تنظیم‌های فوق

$$\begin{array}{ll} F_C = \dots \text{MHz} & E_C = \dots \text{V}_{\text{p-p}} \\ F_{\text{USF}} = \dots \text{MHz} & E_{\text{USF}} = \dots \text{V}_{\text{p-p}} \\ F_{\text{LSF}} = \dots \text{MHz} & E_{\text{LSF}} = \dots \text{V}_{\text{p-p}} \end{array}$$

سؤال ۶: آیا با توجه به آن‌چه که در مباحث تئوری خوانده‌اید، این آزمایش با مطالب گفته شده انطباق دارد؟ توضیح دهید.

تحقیق کنید:

به چه دلیل مقدار دامنهٔ LSF کمتر از دامنهٔ USF است؟

۱-۳-۱۳ مقادیر فرکانس حامل و فرکانس پیام را تغییر دهید و طیف فرکانسی حاصل را مشاهده کنید. نتایج به دست آمده را به طور خلاصه تشریح کنید.

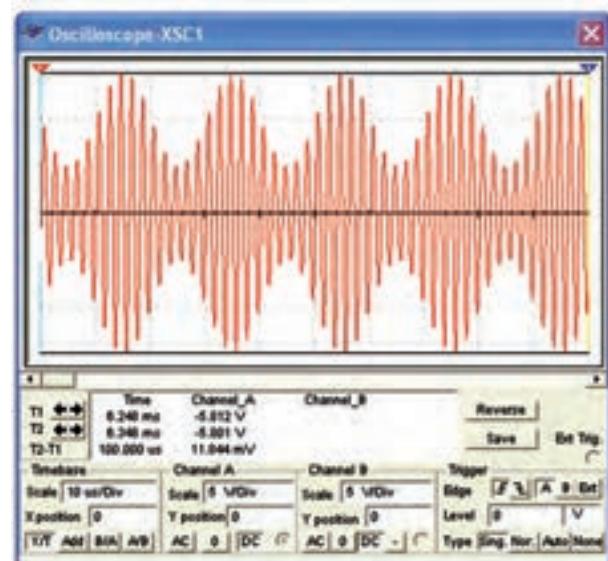
توجه: دستگاه طیف‌نما یک دستگاه گران‌قیمت و کاملاً تخصصی است که در زمینه‌های مخابراتی و صوتی خاص به کار می‌رود. لذا اجرای سخت‌افزاری آن در آزمایشگاه هنرستان ضرورتی ندارد.

$$\begin{array}{ll} F_C = \dots \text{MHz} & E_C = \dots V_{P-P} \\ F_{USF} = \dots \text{MHz} & E_{USF} = \dots V_{P-P} \\ F_{LSF} = \dots \text{MHz} & E_{LSF} = \dots V_{P-P} \end{array}$$

سؤال ۲: آیا با توجه به آنچه که در ارتباط با مدولاسیون AM آموخته اید، می توانید با استفاده از اطلاعات اندازه گیری شده، ضریب مدولاسیون را اندازه بگیرید و شرح دهید.

امکان پذیر باشد. زبانه‌ی Amplitude را روی Lin و رنج آن را روی ۱V/Div و زبانه‌ی Resolution Frequency را روی ۶ یا ۷ کیلو هرتز قرار دهید. کلید Start را فعال کنید. کمی صبر کنید تا طیف فرکانسی روی صفحه ظاهر شود.

شکل ۱-۲۵ طیف فرکانسی سیگنال AM

۲۳۴

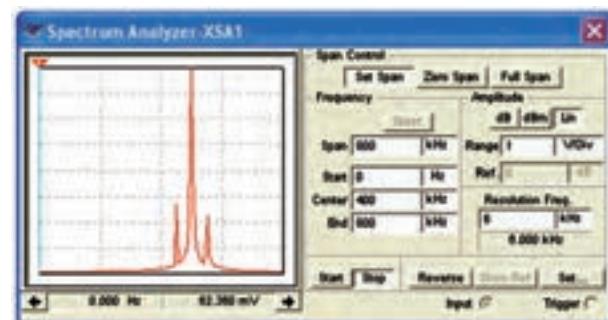
تمرین ۳: در شکل ۱-۲۳ مقدار فرکانس حامل را به ۲۰۰ KHz و مقدار فرکانس پیام را به ۲۵ KHz تغییر دهید و طیف فرکانسی را به دست آورید.

تمرین ۴: مقدار فرکانس پیام را در شکل ۱-۲۳ به ۱۰۰ KHz تغییر دهید و طیف فرکانسی را به دست آورید.

۱-۳-۱۸ آنچه را که در این آزمایش انجام داده اید به طور خلاصه شرح دهید.

۱-۳-۱۷ مقدار فرکانس و دامنه‌ی سیگنال‌های حامل و باندهای کناری را اندازه بگیرید. برای جایه‌جایی مکان نما می توانید از فلش‌های پایین نمایشگر یا موشواره استفاده کنید. در شکل ۱-۲۶ مقدار فرکانس و دامنه‌ی LSF نشان داده شده است.

شکل ۱-۲۶ اندازه گیری فرکانس و دامنه‌ی LSF